

ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ / СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

УДК 316.354.4:061.2]:[364.4-053.9-055.2:177.7]

DOI <https://doi.org/10.12958/3083-6514-2025-4-140-147>

Романенкова Людмила Олексіївна,

кандидат педагогічних наук, доцент,

директор Запорізької обласної громадської організації «Флоренс»,

м. Запоріжжя, Україна.

lromanen@ukr.net

<https://orcid.org/0009-0002-2303-1865>

ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНОГО ОБРАЗУ ЖІНОК ЗРІЛОГО ВІКУ В ПРОЄКТАХ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ (ІЗ ДОСВІДУ РОБОТИ)

Сьогодні у світі спостерігається старіння населення з низки причин, включаючи успіхи в охороні здоров'я, продовження участі людей зрілого віку в професійній або іншій діяльності в суспільстві, наявність різноманітних програм соціальної спрямованості як на рівні держави, так і на рівні недержавних організацій. Ці та інші причини призводять до збільшення числа літніх людей, зокрема жінок (Aging, 2025; Ageing: Global population, 2025).

Ситуацію в Україні описують як найстарішу гуманітарну кризу у світі, де 8,9 млн людей, або 24% населення, належать до вікової категорії старше 60 років (Aging, 2025; Ageing: Global population, 2025; Ageing and health, 2025; Теслюк & Бідак, 2023; I have lost the life that I knew, 2022). Літні жінки становлять значну частину цієї групи в Україні. Жінки зрілого віку часто стикаються зі змінами в житті, такими як вихід на пенсію, втрата близьких або зміна сімейної динаміки. Жінки намагаються компенсувати це, допомагаючи дітям вирощувати своїх онуків. Вони можуть відчувати різні психологічні труднощі, такі як депресія, тривога, страх втрати незалежності та здоров'я. Психологічний стан безпосередньо впливає на фізичне здоров'я. Участь у житті суспільства, підтримка жінок цього віку сприяє їхній активній участі в громадському житті, що важливо як для них самих, так і для суспільства у цілому.

У зв'язку з вищесказаним нами була зроблена спроба розроблення та реалізації проєкту для жінок зрілого віку під назвою «Я – красива!» (2016–2021 рр.) і пізніше, у період військових дій, дещо змінений проєкт «Я люблю тебе, життя!» (2023–2024 рр.) Запорізькою обласною громадською організацією «Флоренс» (ЗОГО «Флоренс») (Річні звіти, 2006–2024).

ЗОГО «Флоренс» існує на ринку надання соціальних послуг понад 20 років. Місія організації – формування і гуманізація громадянського суспільства через надання професійних і волонтерських послуг. Мета організації – надання соціальної, психологічної та педагогічної допомоги і підтримки різним категоріям населення (Річні звіти, 2006–2024).

Одна з особливостей організації «Флоренс» полягає в тому, що основні спеціалісти, які працюють тут, – соціальні педагоги та соціальні працівники. Тому досвід їхньої роботи, а також різноманітні види діяльності можуть представляти певний інтерес як для практиків соціальних сфер, так і для академічних кіл під час підготовки студентів відповідних спеціальностей.

Мета статті – показати різноманітні форми і методи роботи спеціалістів соціальної сфери в рамках громадської організації та провести аналіз отриманих результатів. Основні методи відстеження отриманих результатів – інтерв'ю учасниць проєктів, а також аналіз річних звітів ЗОГО «Флоренс» (Річні звіти, 2006–2024).

Проект «Я – красива!» був орієнтований на жінок віком 60+. Він був розрахований на три місяці і включав у себе цикл із 10 занять. Зміст занять був спрямований на фізичний стан жінки, психологічний складник здоров'я та соціальний аспект життя у цьому віці. Усі заняття проводилися у формі тренінгів з обов'язковими правилами роботи групи, розминкою, шерингом, груповою та індивідуальною роботою. Розмір групи – 10–12 осіб.

За період із 2016 по 2023 р. проект «Я – красива!» був реалізований у 14 групах, а подібний проект «Я люблю тебе, життя!» – у двох групах для клієнтів Запорізького міського територіального центру соціального обслуговування, а також для жителів міста Запоріжжя та області. Загальна кількість учасниць у всіх видах діяльності проекту становила 164 особи. Загальна кількість жінок, які брали участь повністю і частково в проектах, становила 350 осіб (Річні звіти 2016–2017, 2023).

Орієнтовні теми занять включали такі питання, як: вікові особливості людей зрілого віку; правила підбору одягу та аксесуарів; макіяж, догляд за тілом, зачіска; підвищення самооцінки; формування позитивного мислення; взаємини в родині; самотність і планування вільного часу; поведінка в конфлікті; любов у похилому віці; соціальне життя та розвиток інтересів до різних видів діяльності, волонтерство.

Під час проведення занять із вікових особливостей людей зрілого віку, підбору одягу, зачіски та макіяжу ми запрошували спеціалістів цих профілів. Відсутність інтересу до зовнішнього вигляду часто пояснювалася учасницями низьким соціальним статусом, новими ролями в суспільстві, нестачею ресурсів. Тому для нас було дуже важливо спільно з учасницями визначити, що потрібно, щоб підвищити мотивацію виглядати добре, як розподілити ресурси, щоб придбати мінімум необхідних засобів і товарів для відповідного вигляду.

Під час проведення вправ на аксесуари ми надавали різні види біжутерії, жінки повинні були визначити, що й куди носити, які види біжутерії уже не відповідають їхньому віку. Коли проводили заняття на тему, як правильно одягатися, їм пропонували зробити аналіз одягу жінок на фото та визначити, що є правильним, а що не варто одягати (Проект «Я – красива!» – 5 До та Після, 2019).

Велика увага завжди приділялася психологічному складнику проекту «Я – красива!». Частина жінок мала занижену самооцінку, тому на зустрічах ми практично на кожному занятті під час розминки використовували вправи на компліменти, визначення своїх позитивних якостей, окрім окремо вивченої теми про самооцінку (Self-Esteem, 2018).

Часто на заняттях проводилися вправи з формування комунікативних навичок («Побудуй вежу», «Намалюй разом картину», «Австралійський дощ» та ін.), вирішення конфліктних ситуацій на великій кількості прикладів і вправ («Хто більше перейде на бік іншого», «Поклади руку партнера на свою сторону» тощо) (Hollier et al., 2008).

Цікавила інформація про формування позитивного мислення та процес вирішення проблем/прийняття рішень. З урахуванням життєвого досвіду, наявності учасниць середнього класу із середньою та вищою освітою такі заняття були багаті як життєвим, так і професійним досвідом.

У зв'язку з інтересом до питань взаємин із дорослими дітьми в усіх групах проектів «Я – Красива!» та «Я люблю тебе, життя!» була розглянута ця тема. Вона викликала багато міркувань і незгоди щодо того, чи повинні батьки контролювати/не контролювати життя дорослих дітей (Теслюк & Бідак, 2023).

Тема «Любов у похилому віці» у всіх групах була відзначена як дуже тепла, радісна та позитивна. У кожній групі були історії любові, причому в досить зрілому віці. І одноголосно слухачки погодилися з правомірністю теорії американського вченого Штейнберга про три складника ідеальної любові (Open Yale Courses, 2025).

Соціальний аспект життя учасниць нашого проекту був досить різноманітним. Велика частина слухачок є клієнтами соціальних служб і беруть участь як у програмі «Університет тре-

тього віку», так і в різних гуртках художньої самодіяльності. Вони танцюють, співають, читають вірші та беруть участь у драматичних постановках. Посильно вони також беруть участь у волонтерській діяльності: догляд за хворими сусідами, родичами, плетіння сіток для армії, заготовка продуктів для борщів на фронт, участь у соціальних акціях тощо (спільна зустріч п'яти груп. Репортаж UA: Запоріжжя від 10.12.2019) (Зустріч учасниць проєкту «Я – красива!», 2019; Передноворічна зустріч учасниць усіх проєктів «Я – красива!», 2019).

Різноманітні види діяльності вимагали використання різних знань, навичок і вмінь як співробітників ЗОГО «Флоренс», так і студентів та волонтерів. Спеціалісти організації проводили лекції, практичні заняття, тренінги для учасниць проєктів із соціально-психологічних тем. Окрім цього, проводили набір у групи, інтерв'ю з учасницями до і після закінчення проєктів, різні логістичні складники.

Співробітники брали участь у запрошенні різних спеціалістів з окремих тем, організовували походи в салони краси, кафе, театри. Вони активно брали участь в організації та проведенні фешн-шоу учасниць. Окрім цього, створювали презентації, відеофільми, календарі, проводили фандрайзингові заходи для реалізації окремих видів діяльності. Як видно, діяльність усіх спеціалістів виходила за межі лише їхньої професійної активності як соціальних педагогів, соціальних працівників, психологів тощо.

Окрім занять у ЗОГО «Флоренс», усі учасниці проєкту «Я – красива!» у Запоріжжі відвідали навчальну студію «Естетик Едьюкейшн», де студенти під керівництвом спеціалістів підбирали їм зачіски, колористику. Далі всім учасникам робили фотосесію. На нашу думку, окрім покращення настрою учасниць, сучасний зовнішній вигляд вплинув на їхню самооцінку. Це можна прослідкувати на фотографіях, які були зроблені кожній учасниці до і після перетворення (календар «До і Після») (Річні звіти, 2006–2024). З усіх учасниць лише дві відмовилися від запропонованих змін зовнішності й покинули проєкт.

Навчальний центр «Естетик Едьюкейшн» – це місце, де більшість людей молодого віку. Їх взаємодія з людьми зрілого віку мала позитивний ефект. Окрім цього, робота з навчальними центрами, такими як цей, допомагає громадським організаціям досить недорого реалізовувати подібні проєкти. При цьому якість роботи залишається досить високою, оскільки реалізується за підтримки, консультації та супроводження досвідчених спеціалістів.

Фотосесії учасниць проєкту мали велике позитивне значення. У проєкті брали участь два професійні фотографи, волонтер ЗОГО «Флоренс» та співробітник «Естетик Едьюкейшн». Фотографії були високопрофесійними, і люди виставляють їх в Інтернеті, роблять заставками. Через деякий час, на жаль, троє людей пішли з життя, і ці фотографії були на похоронах.

Заключним етапом однієї з груп проєкту був святковий захід у формі фешн-шоу. Дефіле було підготовлено та проведено керівником програми Вознесенського територіального центру соціального обслуговування міста Запоріжжя. Захід проходив на сцені актового залу Запорізького національного університету факультету соціальної педагогіки та психології. Глядачів було понад 200 осіб. На показі були присутні як люди зрілого віку, так і зовсім молоді, студенти університету. Це один із прикладів формування позитивного образу зрілого людини в суспільстві (Дефіле, 2018).

Для проведення фешн-шоу був залучений магазин «Massa Second Hand», Запоріжжя. Усі учасниці першої групи отримали можливість вибрати вечірню сукню для дефіле. На жаль, наступні групи проєкту «Я – красива!» не змогли отримати такий самий подарунок – сукню на вечір. Магазин не вважав можливим ще раз надати таку послугу. Інші подібні магазини системи секонд хенд не виявили бажання брати участь у подібних заходах. Тому всі наступні групи відвідали кафе та театр з обов'язковою умовою одягтися відповідно до місця.

У 2021 р. робота з жінками «золотого віку» проходила в дещо зміненому форматі. Проєкт вийшов за межі міста Запоріжжя, з'явилася можливість працювати з людьми із Запорізької

області. Це була Широківська громада. Спеціалісти «Центру Флоренс» провели заняття для 51 жінки в шести селах: Августинівці, Видрадному, Петрополі, Лукашевому, Володимирівському, Широкому (Річні звіти, 2006–2024).

Тематика занять була такою ж, як і в попередніх групах. Великий інтерес викликали теми, як бути в гармонії із внутрішнім і зовнішнім світом. Ми розглядали причини конфліктних ситуацій, стресу тощо, а також способи справлятися з різними складними ситуаціями.

Наприкінці курсу жінки дякували за заняття. Вони хотіли б частіше спілкуватися з психологами, щоб дбати про свій емоційний стан. Їм також сподобалися вправи для відновлення емоційного балансу. Багато з них шкодували, що не отримали важливі знання про взаємодію з близькими та вихід із конфліктних ситуацій раніше. На жаль, можливості зробити макіяж, зачіски та фотосесію не було через відсутність необхідних умов у сільській місцевості. І багато слухачок, люди сільської місцевості, не були зацікавлені в таких перетвореннях (Річні звіти, 2006–2024).

Проект «Я люблю тебе, життя!» стартував у 2023 р., коли ситуація в країні була вже дуже складною. Запоріжжя знаходиться близько до лінії фронту, тому наше припущення було, що багато людей, у даному разі зрілого віку, переживають важкі емоційні переживання: страх, депресію, панічні атаки, посттравматичні стресові розлади. Низка тем занять залишилася незмінною (зовнішній вигляд, догляд за собою). Новими у психологічному блоці були теми, пов'язані з горем, депресією та стресом, а також кожне заняття передбачало невеликі вправи з релаксації та візуалізації.

За 2023–2024 рр. (жовтень – березень) ми набрали дві групи по 12 осіб. Незважаючи на заявлені теми проєкту, очікування багатьох були пов'язані з відвідуванням салону краси, фотосесією та святом, наприклад походом до театру чи на концерт. Походи до салону краси та фотосесії виявилися неможливими з об'єктивних причин: частина співробітників ЗОГО «Флоренс», які брали участь у реалізації подібних проєктів, виїхала з міста. Відвідування салону та фотографування стали неможливими через відсутність коштів в організації.

Із різних причин (хвороба, депресія, горе) низка клієнток перестала відвідувати заняття в групі «Я люблю тебе, життя!». У зв'язку із цим із двох набраних груп залишилася одна. Однак люди, які брали участь у цьому проєкті, продемонстрували високий рівень активності, зацікавленості та успішності в роботі групи. Після закінчення занять керівником Вознесенівського відділення обслуговування людей похилого віку міста Запоріжжя був самостійно організований концерт учасниць, а також дефіле в сукнях, підібраних ними самостійно (2023 р.) (Річні звіти, 2006–2024).

Підводячи підсумки проведеної роботи за проєктами «Я – красива!» та «Я люблю тебе, життя!», хотілося б відзначити деякі моменти. Низка жінок змінилися зі зміною зачіски та зовнішнього вигляду. Вони стали постійними відвідувачками навчального центру «Естетик Едьюкейшн». Орієнтовно це 10% з усіх груп. Приблизно 30% учасниць через короткий проміжок часу повернулися до старих звичних зачісок і зовнішнього вигляду. Теми щодо зміни зовнішності корисними відзначили близько 25% усіх учасників. Важливість теми ставлення до себе – 30–35%. Зміна стилю поведінки – 35–45% учасниць (Річні звіти, 2006–2024; Про надання соціальних послуг жінкам поважного віку Запорізькою обласною організацією «Флоренс», 2021).

Після закінчення кожного заняття та в кінці роботи з кожною групою проводилося інтерв'ю, письмове або усне, де ми отримували зворотний зв'язок від роботи в кожному занятті. Усього ми зібрали понад 200 висловлювань. Підводячи підсумки цього проєкту з усіх груп, найголовніші висновки були такі:

– Зміна зовнішності, тобто правильний догляд за собою, підвищила самооцінку практично всіх учасниць.

- З'явилося бажання продовжувати підтримувати хорошу зовнішню форму.
- Змінилося ставлення в родині, коли жінка стала краще виглядати, як із боку чоловіка, так і з боку дітей, родичів, онуків.
- Покращився рівень комунікації як із близькими, так і з людьми у спільноті. Інформацію про ролі в родині та взаємовідносини з дорослими дітьми стали поширювати серед друзів і близьких.
- Важливими були заняття з конфліктів для майбутнього життя.
- З'явилися нові цілі в житті, які мотивують людей шукати додаткові засоби та покращувати якість життя.
- Кілька жінок знайшли свою любов уже у цьому віці.
- Підвищилася мотивація до соціального життя. Більше стали брати участь у різних благодійних проєктах.
- Зміна зовнішнього та внутрішнього стану вплинула на зміну ставлення оточуючих людей у суспільстві (Річні звіти, 2006–2024).

Таким чином, поставлені нами завдання були виконані. Основна частина жінок внесла зміни у своєму житті, як зовні, так і внутрішньо. Ба більше, на запитання про плани на майбутнє вони відзначили: бажання займатися фізкультурою; вивчити англійську мову; позбутися лінощів; щодня дарувати радість оточуючим; займатися танцями тощо (Річні звіти, 2006–2024).

Поки що ми не бачимо можливості продовження проведення подібних проєктів, хоча потребу в цьому відзначали учасниці всіх груп. Які нові теми чи новий формат проєкту, буде залежати від багатьох об'єктивних умов, наявності професіоналів у ЗОГО «Флоренс», наявності грантової підтримки, нових ідей та форм проведення подібних проєктів.

Підводячи підсумки, можна сказати: збільшення тривалості життя ставить перед різними соціальними структурами необхідність розвивати різноманітні проєкти, спрямовані на підтримку людей зрілого віку в суспільстві. Проєкти з підвищення самооцінки, соціальної залученості людей у життя суспільства допомагають зробити життя людей зрілого віку більш значущим як стосовно себе, так і суспільства. Різноманітні знання, уміння та навички спеціалістів соціальної сфери допомагають покращити якість життя людей цієї вікової групи. Люди зрілого віку повинні залишатися соціально значущою віковою групою у будь-якому суспільстві. І в цій діяльності може і повинна грати в тому числі громадська організація, мета якої – гуманізація та демократизація суспільства.

Список використаної літератури

1. Aging. United Nations. Peace, Dignity and Equality on a Healthy Planet. 2025. URL: <https://www.un.org/en/global-issues/ageing>
2. Ageing: Global population. *World Health Organization*, 2025. URL: <https://www.who.int/news-room/questions-and-answers/item/population-ageing>
3. Ageing and health. *World Health Organization*, 2025. URL: <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/ageing-and-health>
4. Теслюк Р. Т., Бідак В. Я. Старіння населення України та соціальна уразливість людей похилого віку. *Економіка та суспільство*. 2023. № 56. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-14>
5. I have lost the life that I knew. *HelpAge International*, 2022. URL: <https://www.helpage.org/silo/files/ive-lost-the-life-i-knewolder-peoples-experiences-of-the-ukraine-warreport.pdf>
6. Річні звіти. 2006–2024 н. р. ЗОГО «Флоренс». URL: <http://florence.pp.ua/>
7. Проєкт «Я – красива!» – 5 До та Після. *YouTube*, 2019. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=VP0fu6HcSmM>
8. Self-Esteem, Healthy Relationships & Communication, Meditation & Mindfulness, Resiliency, Personal Development, & Wellness, Stress, Self-Care. *Mind Remake Project*, 2018. URL: <https://>

mindremakeproject.org/2018/11/12/free-printable-pdf-workbooks-manuals-and-self-help-guides/#Self-Esteem_Free_Printable_Workbooks_Guides

9. Hollier F., Murray K., Cornelius H. Conflict Resolution Trainers' Manual: 12 Skills. Chatswood, NSW : Conflict Resolution Network, 2008. URL: <https://conflictstudies.org/books/crskills/>

10. Open Yale Courses. Introduction to Psychology. *Yale University*, 2025. URL: <https://oyc.yale.edu/introduction-psychology/psyc-110>

11. Зустріч учасників проєкту «Я – красива!». *YouTube*, 2019. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=HX9Vr-IJbPk>

12. Передноворічна зустріч учасниць всіх проєктів «Я – красива!». *YouTube*, 2019. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=LPBVyiJM2iY>

13. Дефиле. *YouTube*, 2018. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=pnNTnkDApTo>

14. Про надання соціальних послуг жінкам поважного віку Запорізькою обласною організацією «Флоренс». *Департамент соціального захисту населення Запорізької обласної державної адміністрації*, 2021. URL: <https://dszn-zoda.gov.ua>

References

1. United Nations. (2025). Aging. Peace, dignity and equality on a healthy planet. Retrieved from <https://www.un.org/en/global-issues/ageing>

2. World Health Organization. (2025). Ageing: Global population. Retrieved from <https://www.who.int/news-room/questions-and-answers/item/population-ageing>

3. World Health Organization. (2025). Ageing and health. Retrieved from <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/ageing-and-health>

4. Tesliuk, R. T., & Bidak, V. Ya. (2023). Starinnia naseleennia Ukrainy ta sotsialna vrazlyvist liudei pokhyloho viku [Population ageing in Ukraine and social vulnerability of the elderly]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, (56). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-14> [in Ukrainian].

5. HelpAge International. (2022). I have lost the life that I knew. Retrieved from <https://www.helpage.org/silo/files/ive-lost-the-life-i-knewolder-peoples-experiences-of-the-ukraine-warreport.pdf>

6. ZOHO «Florens». (2006–2024). Richni zvity [Annual reports]. Retrieved from <http://florence.pp.ua/> [in Ukrainian].

7. Proiekt «Ya – krasyyva!» – 5 Do ta Pislia [Project «I am beautiful!» – 5 Before and After]. (2019). *YouTube*. Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=VP0fu6HcSmM> [in Ukrainian].

8. Mind Remake Project. (2018). Self-Esteem, Healthy Relationships & Communication, Meditation & Mindfulness, Resiliency, Personal Development & Wellness, Stress, Self-Care. Retrieved from https://mindremakeproject.org/2018/11/12/free-printable-pdf-workbooks-manuals-and-self-help-guides/#Self-Esteem_Free_Printable_Workbooks_Guides

9. Hollier, F., Murray, K., & Cornelius, H. (2008). Conflict resolution trainers' manual: 12 skills. Chatswood, NSW: Conflict Resolution Network. Retrieved from <https://conflictstudies.org/books/crskills/>

10. Yale University. (2025). Open Yale Courses: Introduction to Psychology. Retrieved from <https://oyc.yale.edu/introduction-psychology/psyc-110>

11. Zustrich uchasnyts proiektu «Ya – krasyyva!» [Meeting of the participants of the project «I am beautiful!»]. (2019). *YouTube*. Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=HX9Vr-IJbPk> [in Ukrainian].

12. Perednovorichna zustrich uchasnyts usikh proiektiv «Ya – krasyyva!» [Pre-New Year meeting of the participants of all «I am beautiful!» projects]. (2019,). *YouTube*. Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=LPBVyiJM2iY> [in Ukrainian].

13. Defile [Fashion show]. (2018). *YouTube*. Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=pnNTnkDApTo> [in Ukrainian].

14. Department of Social Protection of Zaporizhzhia Regional State Administration (2021). Pro nadання sotsialnykh posluh zhinkam povazhnogo viku Zaporizkoiu oblasnoiu orhanizatsiieiu «Florens» [On

providing social services to elderly women by Zaporizhzhia regional organization «Florence»]. Retrieved from <https://dszn-zoda.gov.ua> [in Ukrainian].

Романенкова Л. О. Формування позитивного образу жінок зрілого віку в проєктах громадських організацій (із досвіду роботи)

Проблема старіння населення є важливим складником світових проблем суспільства. Успіхи в охороні здоров'я, економіці, соціальній сфері подовжили життя людей. Це, своєю чергою, призвело до загострення низки соціальних проблем людей зрілого віку. В Україні існує великий відсоток людей пенсійного віку, які стикаються з багатьма соціальними проблемами.

У вирішенні низки проблем людей похилого віку беруть участь громадські організації. Розроблення та реалізація різних програм для людей похилого віку сприяють підвищенню їхнього статусу в суспільстві, руйнуванню стереотипів і покращенню як фізичного, так і морально-психологічного клімату. Це, своєю чергою, сприяє формуванню активної життєвої позиції та участі людей пенсійного віку в соціальному житті країни.

Одним із прикладів роботи у цьому напрямі є створення проєктів соціально-психологічного спрямування, таких як «Я – красива!» та «Я люблю тебе, життя!», які були розроблені та реалізовані в рамках Запорізької обласної громадської організації «Флоренс». Метою проєктів було підвищення самооцінки через зміну ставлення до своєї зовнішності, уміння розвитку використання ресурсів для досягнення поставлених цілей. Проєкти реалізовувалися протягом кількох років і продемонстрували їх значущість та ефективність як для самих учасників, так і для суспільства у цілому.

Проєкти включають освітні блоки із соціальних, психологічних, фізіологічних особливостей людей похилого віку. Робота ГО також відображає різні види діяльності соціальних педагогів, соціальних працівників, психологів у забезпеченні реалізації подібних проєктів.

Основні методи дослідження – аналіз річних звітів організації, інтерв'ю, бесіди з учасниками проєктів після їх закінчення.

Отримані результати – підвищення самооцінки учасниць проєкту, покращення якості та інтересу до соціального життя суспільства, руйнування стереотипів про людей пенсійного віку, ознайомлення з різноманітною діяльністю спеціалістів соціальних сфер у рамках проєктів для людей зрілого віку.

Досвід проведення подібних проєктів потребує поширення, головним фактором неможливості його реалізації в повному обсязі сьогодні є військові дії на території Запорізької області. Майбутнє проєкту – навчання спеціалістів соціальної сфери у створенні подібних проєктів у соціальних службах та громадських організаціях.

Ключові слова: люди пенсійного віку, жінки поважного віку, громадська організація, проєкти, форми і методи роботи громадської організації, діяльність соціального педагога.

Romanenkova L. O. Development of a positive image of senior women in projects of public organizations (from work experience)

The issue of population aging is an important component of global societal problems. Advances in healthcare, economics, and social spheres have extended human life. This, in turn, has led to the deepening of a number of social problems for older adults. In Ukraine, there is a significant percentage of pensioners who face many social challenges.

Public organizations are involved in addressing a range of issues faced by the elderly. The development and implementation of various programs for older adults help to enhance their status in society, break down stereotypes, and improve both the physical and moral-psychological climate. This, in turn, contributes to the development of an active life position and the participation of older adults in the social life of the country.

One example of work in this direction is the development of socially-psychological projects such as «I Am Beautiful!» and «I Love You, Life!», which were expanded and implemented by the Zaporizhzhia Regional Public Organization «Florence.» The aim of these projects was to enhance self-esteem of the participants of the project by changing attitudes towards one's appearance and developing skills to utilize resources for achieving set goals. The projects were carried out over several years and demonstrated their significance and effectiveness both for the participants themselves and for society as a whole.

The projects include educational blocks on the social, psychological, and physiological characteristics of senior people. The work of the organization also reflects various activities of social pedagogues, social workers, and psychologists in ensuring the implementation of such projects.

The main research methods include analysis of annual reports from the organization, interviews, and discussions with project participants after their completion.

The results obtained show an increase in the self-esteem of project participants, an improvement in the quality and interest in social life within society, the breaking down of stereotypes about older people, and familiarization with the diverse activities of specialists in social fields within projects for older individuals.

The experience of conducting such projects needs to be disseminated; the main factor hindering its full implementation today is the military actions in the Zaporizhzhia region. The future of the project lies in training specialists in the social sphere to create similar projects within social services and public organizations.

Key words: pensioners, senior women, non-governmental organization, projects, forms and methods of work of the non-governmental organization, activities of a social pedagogues.

Creative Commons Attribution 4.0
International (CC BY 4.0)

Дата першого надходження рукопису до видання: 20.10.2025

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 21.11.2025

Дата публікації: 26.12.2025 р.